

Диссертациялық кеңестің жұмысы туралы есеп

«Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігі «Қарағанды медицина университеті» Коммерциялық емес Акционерлік Қоғамы жанындағы 6D110100 «Медицина» мамандығы бойынша диссертациялық кеңес

1. Өткізілген отырыстар саны туралы деректер.

2020 жылдың ақпан – желтоқсан айларында «Қарағанды медицина университеті» КеАҚ жанындағы 6D110100 «Медицина» мамандығы бойынша диссертациялық кеңесінде 8 (сегіз) отырыс өткізілді, оның 2 отырысы дәстүрлі түрде, 6 – онлайн – отырыс түрінде өткізілді.

Диссертациялық кеңес мүшелері:

1. Турмухамбетова Анар Акылбековна (диссертациялық кеңес төрағасы), м.ғ.д;
2. Тургунов Ермек Мейрамович (диссертациялық кеңес төрағасы орынбасары), м.ғ.д., профессор;
3. Омаркулов Бауыржан Каденович (диссертациялық кеңес ғалым хатшысы), м.ғ.к., қауымдастырылған профессор;
4. Лохвицкий Сергей Викторович, м.ғ.д., профессор;
5. Гуляев Александр Евгеньевич, м.ғ.д., профессор;
6. Есиркепов Марлен Махмудович – м.ғ.к., қауымдастырылған профессор;
7. Аукенов Нурлан Ерденевич, м.ғ.к., қауымдастырылған профессор;
8. Моренко Марина Алексеевна, м.ғ.д.;
9. Камышанский Евгений Константинович, PhD докторы;
10. Махамбетчин Мурат Максutowич - м.ғ.к., доцент;
11. Муравлева Лариса Евгеньевна – б.ғ.д., профессор;
12. Кулжанова Шолпан Адлгазыевна, м.ғ.д.

2. Өткізілген отырыс санының жартысынан кемінде қатысқан кеңес мүшелерінің тегі, аты, әкесінің аты (ол болған жағдайда).

«Қарағанды медицина университеті» КеАҚ жанындағы 6D110100 «Медицина» мамандығы бойынша диссертациялық кеңесінің өткізілген отырыс санының жартысынан кемінде қатысқан кеңес мүшелері болмады.

3. Оқу орны көрсетілген докторанттар тізімі.

6D110100 «Медицина» мамандығы бойынша диссертациялық кеңесінің өткізілген отырыстарда 8 ғылыми жұмыс қорғалды.

№	Аты-жөні.	Диссертация тақырыбы	Ғылыми кеңесшілері	Оқу орны
1	Оразбаев	«Болжам	А.М.Букенов, м.ғ.д.	«Қарағанды

	Бекжан Алипбаевич	факторларына байланысты өңештің кеуде бөлімінің қатерлі ісігін емдеуді таңдау»	«Қарағанды медицина университеті» КеАҚ, онкология және сәулелік терапия кафедрасының профессоры, Қарағанды қ., Қазақстан. Қ.Ж. Мусулманбеков, м.ғ.д., «Қарағанды медицина университеті» КеАҚ, онкология және сәулелік терапия кафедрасының профессоры, Қарағанды қ., Қазақстан. Tomasz Dzierzanowski - PhD, MD, MBA, Лодзь қ. Медицина университеті, Польша.	медицина университеті» КеАҚ
2	Фоменко Юрий Михайлович	«Жатыр мойны обырын комбинирленген емдеудегі жасушадан тыс нуклеин қышқылдары және пурин катаболиттері»	В.Б. Сирота, м.ғ.д., "Қарағанды медицина университеті" КеАҚ онкология және сәулелік диагностика кафедрасының профессоры, Қарағанды қ., Қазақстан Республикасы; Л.Е.Муравлева, б.ғ.д., "Қарағанды медицина университеті" КеАҚ биологиялық химия кафедрасының профессоры, Қарағанды қ., Қазақстан Республикасы; Циалковская-Рыж Александра Дорота-MD, PhD, профессор, Лодзь қ., Польша.	«Қарағанды медицина университеті» КеАҚ
3	Батырбекова Лазат Сарсенбаевна	«Арал өңірі тұрғындарының гепатобилиарлы жүйе жағдайы»	К.З. Сакиев, м.ғ.д., Евразиялық Инновациялық университетінің ғылыми зертханасының жетекшісі, Павлодар қаласы, Қазақстан; А.Ү. Аманбекова, м.ғ.д., Қарағанды мемлекеттік медицина университетінің «Резидентура және қосымша білім беру» факультетінің «Терапиялық пәндер» кафедрасының профессоры, Қарағанды қ., Қазақстан;	«Қарағанды медицина университеті» КеАҚ

			А.М. Гржибовский, MD, MPhil, Dr.Med., Солтүстік мемлекеттік Медицина университетінің ҒЗО меңгерушісі, Архангельск қ., Солтүстік – Шығыс Федеральді университетінің қоғамдық денсаулық және денсаулық сақтау кафедрасының профессоры, Якутск қ., Ресей Федерациясы.	
4	Вазенмиллер Дмитрий Владимирович	«Этиологиясы әртүрлі созылмалы аурулар кезінде анемиясы бар жүкті әйелдердің қандағы метаболитикалық өзгерістердің сипаттамасы»	Л.Е.Муравлева, б.ғ.д., «Қарағанды медицина университеті» КеАҚ-ы биологиялық химия кафедрасының профессоры, Қарағанды қаласы, Қазақстан. О.А. Понамарева, м.ғ.к., «Қарағанды медицина университеті» КеАҚ – ы биологиялық химия кафедрасының қауымдастырылған профессоры, Қарағанды қаласы, Қазақстан; Э.В. Комличенко, м.ғ.д., профессор, «В.А.Алмазов атындағы ҰМЗО» ФМБК-н перинатология және педиатрия институтының директоры орынбасары, Санкт-Петербург қаласы, Ресей Федерациясы.	«Қарағанды медицина университеті» КеАҚ
5	Мугазов Мирас Мугазович	«Құрсақ қуысының жедел хирургиялық ауруларына құрсақ ішілік гипертензияның әсері (перспективтік клиникалық зерттеу)	Е.М. Тургунов, м.ғ.д., профессор, Қарағанды медицина университетінің хирургиялық аурулар кафедрасының меңгерушісі, Қарағанды қ., Қазақстан. Злотник Александр – MD, PhD, профессор, Сорока атындағы Бен Гурион университетінің Негевдағы МО анестезиология және қарқынды терапия кафедрасының меңгерушісі, Беер-Шева қ., Израиль.	«Қарағанды медицина университеті» КеАҚ
6	Жумакаева	«Сүт безі рагының	И.М. Омарова, м.ғ.д.,	«Қарағанды

	Айнура Маратовна	неoadъювантты химиотерапия тиімділігінде H-Ras онконэруыз экспрессиясының рөлі»	«Қарағанды медицина университеті» КеАҚ-н онкология және сәулелі диагностика кафедрасының профессоры, Қарағанды қ., Қазақстан Республикасы; Қ.Д. Рахимов, м.ғ.д., профессор, ҚР ҰҒА академигі, С.Д. Асфендияров атындағы ҚазҰМУ КеАҚ-н клиникалық фармакология кафедрасының меңгерушісі, Алматы қ., Қазақстан Республикасы; Д.А.Сычев, м.ғ.д., РҒА профессоры, РҒА корреспондент-мүшесі, РМУКББА ректоры, Ресей Федерациясы.	медицина университеті» КеАҚ
7	Турдыбекова Ясминур Габдулхаковна	««Химиялық ластағыштармен ингаляциялық әсер ету кезінде ақ егеуқұйрықтардың аналықтары мен олардың ұрпақтарындағы фолликулогенезді және геномдық тұрақсыздықты бағалау (эксперименттік зерттеу)»	Б.Ж. Култанов, б.ғ.д., «Қарағанды медицина университеті» КеАҚ-ның биология кафедрасының профессоры, Қарағанды қ., Қазақстан; Р.Ж. Есимова, м.ғ.к., «Қарағанды медицина университеті» КеАҚ-ның морфология мен физиология кафедрасының қауымдастырылған профессоры, Қарағанды қ., Қазақстан; И.О. Маринкин, м.ғ.д., профессор, Ресей Денсаулық сақтау министрлігінің Федералды мемлекеттік бюджеттік білім беру мекемесінің «Новосибирск мемлекеттік медициналық университеті» акушерлік және гинекология кафедрасының меңгерушісі, Новосибирск, Ресей.	«Қарағанды медицина университеті» КеАҚ
8	Стабаева Лейла Медеубаевна	«Саркоидозбен өкпенің шашыранды ауруларының торакобиопсиялық	М.М. Тусупбекова, м.ғ.д., «Қарағанды медицина университеті» КеАҚ-ның патология кафедрасының	«Қарағанды медицина университеті» КеАҚ

		материалдары бойынша клиника- морфологиялық дифференциалды диагностикасы»	профессоры, Қарағанды қ., Қазақстан; Р.А.Бакенова, м.ғ.д., ҚР Президенті Іс Басқармасы Медициналық орталығы ауруханасының бас терапевті, ҚР терапевттер қауымдастығының вице- президенті, Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан Республикасы. В.А.Цинзерлинг, м.ғ.д., Алмазов орталығының эксперименттік медицина Институтының клиникаға дейінгі және трансляциялық зерттеу орталығының патоморфология менгерушісі, ФЗО Санкт-Петербург қ., Ресей Федерациясы.	
--	--	---	---	--

4. Мынадай бөлімдері белгіленіп көрсетілген, есепті жыл ағымында кеңесте қаралған диссертацияларға қысқаша талдау:

Докторант Оразбаев Бекжан Алипбаевичтің «Болжам факторларына байланысты өңештің кеуде бөлімінің қатерлі ісігін емдеуді тандау» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы өңештің кеуде бөлігінің қатерлі ісігін емдеу әдісін тандаудағы болжам факторларының рөлін анықтауға арналған. Өңештің қатерлі ісігі - ауыр психологиялық жарақатпен сипатталатын агрессивті ауруларға жатады, бұл кезде денсаулықтың толық көрінуі аясында тұрақты прогрессивті дисфагия пайда болады. Өңештің қатерлі ісігінің негізгі радикалды емі хирургиялық болып қала береді. Диагноз қойылғаннан кейін бір жылдың ішінде пациенттердің 70% -дан астамы қайтыс болады, ал өңеш қатерлі ісігі ауруымен ауыратын науқастардың бес жылдық өмірі 10% -дан аспайды. Кеуде қуысының қатерлі ісігі ауруын емдеуді тандау мәселесі әлі де болса маңызды, өйткені ресейлік зерттеушілер мен Беларусьтегі онкологтардың пікірінше, тар жолақты эзофагопластика үшін хирургиялық емдеу өңеш анастомозының 52% сәтсіздігін береді. Бүгінгі таңда өңештің орта және төменгі бөліктерінің қатерлі ісігін «таза» хирургиялық және аралас емдеу үшін нақты нұсқаулық әзірленбеген, емдеудің жедел және ұзақ мерзімді нәтижелеріне әсер ететін факторлар зерттелмеген. Зерттеудің қорытындысы бойынша, емдеудің хирургиялық әдісімен кеуде өңеші қатерлі ісігінің дереу нәтижелеріне әсер ететін қолайлы болжам факторы - өңештің пластикасы анықталды. «Бүтін»

асқазан арқылы эзофагопластиканың жетілдірілген әдісі дәлелденді, «Өңештің кеуде бөлігінің қатерлі ісігінің резекциясы кезінде «бүтін» асқазанмен эзофагопластика әдісі» дәстүрлі әдіспен - асқазан түтікшесін үлкен қисықтан кесу арқылы операциядан кейінгі өлімді 2 есеге азайтуға мүмкіндік берді. Алғаш рет кеуде қуысының өңешінің инфилтративті қатерлі ісігімен, ісіктің орналасқан жері мен дәрежесіне қарамастан, біріккен ем тағайындалғаны дәлелденді. өңештің 40 Гр + субтотальды резекциясы кезінде лимфаденэктомия көмегімен неоадьювантты сәулелік терапия, өйткені субмукозальды қабаттағы ісік скринингтерінің миграциясы 8,0 см-ге дейін жүреді. Қарағанды облысының онкологиялық диспансерінің емдік жұмысына өңештің кеуде бөлімінің қатерлі ісігін резекциялау кезінде «бүтін» асқазанмен өңештің пластикалық хирургиясы әдісі енгізілді. «Бүтін» асқазанмен пластигі жетілдірілген әдісі операциядан кейінгі өлімді, оның жоғары резекциясымен өңеш анастомозының тігістерінің жеткіліксіздігінен азайтты. Кеуде қуысының қатерлі ісігі ауруын емдеу әдісін дұрыс таңдау, болжам факторларын ескере отырып, емдеудің ұзақ мерзімді нәтижелерін едәуір жақсартарды және ісіктердің қайталану пайызын төмендетеді (Зерттеу нәтижелерін енгізу актісі, 11.02.2013 ж.). Зерттеу жұмысы бойынша ««Бүтін» асқазан арқылы эзофагопластиканың жетілдірілген әдісі бойынша патент (2018 жылғы 12 қарашадағы № 33278 Патент), «Өңештің кеуде бөлігінің қатерлі ісігінің резекциясы кезінде «бүтін» асқазанмен эзофагопластика әдісі», авторлары: А.М. Букенов, К.М. Мусульманбеков, Е.С. Шауенов, Б.А. Оразбаев) дәстүрлі әдіспен - асқазан түтікшесін үлкен қисықтан кесу арқылы операциядан кейінгі өлімді 2 есеге азайтуға мүмкіндік берді. Зерттеу жұмысы аясында кеуде қуысының қатерлі ісігін таза хирургиялық және аралас емдеу үшін көрсеткіштер жасалынған.

Докторант Фоменко Юрий Михайловичтың тақырыбы: «Жатыр мойны обырын комбинирленген емдеу кезіндегі жасушадан тыс нуклеин қышқылдары және пуриндер катаболиттері» диссертациялық жұмысы жатыр мойны обырымен және оны сәулелік және аралас терапия аясында науқастардағы жасушадан тыс нуклеин қышқылдары мен пуриндердің жағдайын зерттеуге арналған. Қазіргі жағдайда жатыр мойны обырымен ауыратын науқастарды емдеудің жетекші әдісі дербес радикалды бағдарламаларда, сондай-ақ осы локализациядағы науқастардың 80% - дан астамын құрамдастырылған емдеудің маңызды буыны ретінде біріктірілген сәулелік терапия болып табылады. III сатыдағы жатыр мойны обырымен ауыратындардың салыстырмалы түрде қанағаттанарлық 5 жылдық өмір сүруіне қарамастан (37,8-58%), дегенмен, әйелдердің 40-45% аурудың кең таралған түрлерінің, ісіктің қайталануы мен метастаздарының өршуінен қайтыс болады. Онкопатологияны емдеу бағдарламаларының тиімділігін бағалау кезінде олардың науқастар ағзасының метаболикалық статусына әсерін ескеру керек. Бұл бағыттағы зерттеулер өзекті және перспективті болып табылады, өйткені метаболикалық бұзылыстардың түрі мен бағытын

анықтау химиотерапияның уытты әсерлерінен науқастардың ағзасын метаболикалық қорғау жөніндегі іс-шаралар кешенін әзірлеуге мүмкіндік береді. Соңғы уақытта онкологиядағы зерттеудің перспективтік бағыты жасушадан тыс пуриндер мен нуклеин қышқылдарын зерттеу болып табылады. Бос пуриндік негіздер (аденин, гуанин) және пуриндер катаболизмінің интермедиаттары (гипоксантин, ксантин, несеп қышқылы) жасушаішілік және жасушалардан тыс. Ксантин мен гипоксантин пуринді нуклеотидтердің құрамына қосылуы мүмкін деген болжам бар. Гиперурикемияның онкопатологияның даму тәуекелімен өзара байланысы туралы айтарлықтай қарама-қайшы деректер бар.

Ю. Фоменконың диссертациялық жұмысы барысында жатыр мойны обырын біріктіріп емдеу түрі анықталды. СТТ-ның цисплатинмен біріктірілуі ісіктің толық және ішінара жауаптарының жиілігін 28,3%-ға және тек СТТ алған пациенттермен салыстырғанда жергілікті таралған ЖМР науқастарында 3 жылдық өміршендігін арттырады. Қан плазмасындағы ДРК деңгейін анықтау ЖМР-ң үдеудің әлеуетті маркері ретінде қарастырылуы мүмкін. Қан эритроциттеріндегі гуанин, гипоксантин және аденин мөлшерін анықтау жатыр мойны обырымен ауыратын науқастарда қан плазмасындағы, обырдың таралу дәрежесін анықтау үшін, қатерлі ісіктің III сатысы үшін көрсеткіштер: гуанин эритроциттерінде 485-733, гипоксантин 570-780, аденин 625-823, ксантин плазмасында 144-227. Жүргізілген терапияның тиімділігіне аса сезімтал ретінде сәулелік терапия аясында жатыр мойны обырымен ауыратын науқастарда эритроциттердегі және қан плазмасындағы гуанин, гипоксантин және аденин құрамын анықтау. Эритроциттер мен плазмадағы гуанин және гипоксантин көрсеткіштерінің, цисплатинмен сәулелі терапия аясында жатыр мойны обырымен ауыратын науқастардың қан плазмасындағы адениннің статистикалық мәнді сызықтық өсу трендтері анықталды. Қан плазмасындағы жасушадан тыс-РНК-ның төмендеуі ісік өлшемімен корреляциялық байланысы анықталды, оның қан плазмасындағы деңгейін анықтауды рак үдеуінің әлеуетті маркері ретінде пайдалануға болады (ҚР Әділет министрлігінің комитеті 2018 жылғы 27 тамыздағы №2797 берген авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік). Жергілікті таралған ЖМР-ң науқастарының қан плазмасында ксантин мен несеп қышқылының нақты ұлғаюы анықталды, ал осы топтағы науқастардың эритроциттерінде пурин алмасу индекстерінің және ксантинооксидаза белсенділігінің әртүрлі бағыттағы өзгеруі аясында гуаниннің, гипоксантин мен адениннің құрамы анық өсті. Қан пуриндерінің катаболиттері ісік процесінің таралуы мен жүргізілетін терапияның тиімділігі деңгейінің қосымша биохимиялық индикаторлары болуы мүмкін (ҚР Әділет министрлігінің комитеті берген авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы куәлік 27 тамыз 2018 ж. № 2800). Зерттеу қорытындылары Қарағанды қ. «Облыстық онкологиялық орталығы»

емдеу жұмысында, Қарағанды медицина университетінің онкология және биомедицина кафедраларында оқу барысында қолданылады. Диссертациялық жұмыс докторант және ғылыми жетекшілермен инициативті түрде орындалған. Диссертациялық жұмыс кеңес мүшелерімен оң бағаланып, ҚР БҒМ Білім және ғылым саласында сапаны қамтамасыз ету комитетінің оң қорытындысына ие болды.

Келесі диссертациялық жұмыс Батырбекова Лазат Сарсенбаевнаның «Арал өңірі тұрғындарының гепатобилиарлы жүйе жағдайы» тақырыбында философия докторы (PhD) дәрежесіне іздену үшін қайта қорғалды. Бұл ғылыми жұмыс Диссертациялық кеңес мүшелерімен теріс бағаланып, ҚР БҒМ Білім және ғылым саласында сапаны қамтамасыз ету комитетіне докторантқа философия докторы (PhD) дәрежесін беруге құжаттары жіберілмейтіні туралы шешім қабылданды. Диссертациялық жұмыс үштік комиссияның оң қорытындысын алып, алдыңғы Білім және ғылым саласында сапаны қамтамасыз ету комитетінің теріс қорытындысы бойынша түзетілгеніне қарамастан докторант зеттррудің қорытындысын толығымен дәлелдей алмады, қойылған сұрақтардың көбіне жауап бере алмады.

Диссертациялық жұмыс Қарағанды медицина университетінде орындалған, қорғау мемлекеттік тілде өтті. Ғылыми жетекшілері: Сакиев Канат Зекенович - медицина ғылымының докторы, Евразиялық Инновациялық университетінің ғылыми зертханасының жетекшісі, Павлодар қаласы, Қазақстан; Аманбекова Айгуль Укеновна - медицина ғылымының докторы, Қарағанды медицина университетінің «Резидентура және қосымша білім беру» факультетінің «Терапиялық пәндер» кафедрасының профессоры, Қарағанды қ., Қазақстан; шетелдік кеңесші: Гржибовский Андрей Мечиславович - MD, MPhil, Dr.Med., Солтүстік мемлекеттік Медицина университетінің F3O меңгерушісі, Архангельск қ., Солтүстік – Шығыс Федеральді университетінің қоғамдық денсаулық және денсаулық сақтау кафедрасының профессоры, Якутск қ., Ресей Федерациясы.

Вазенмиллер Дмитрий Владимировичтың «Этиологиясы әртүрлі созылмалы аурулар кезінде анемиясы бар жүкті әйелдердің қандағы метаболитикалық өзгерістердің сипаттамасы» тақырыптағы диссертациясы созылмалы аурулардың (созылмалы пиелонефрит, гестациялық пиелонефрит, экстренальды локализацияның созылмалы қабыну аурулары) анемиясы бар жүкті әйелдердің қанындағы метаболитикалық өзгерістерін зерттеуге арналған. Себебі, жүкті әйелдердің анемиясы (ЖӘА) әлемдегі денсаулық сақтау саласындағы басты мәселелердің біріне айналды, өйткені анемия салдарынан жүкті әйелде мерзімінен бұрын босану, түсік тастау, құрсақ ішілік ұрық дамудың кідіруі және де жүкті әйелдердің өлім мәселелері туындау мүмкін. Зерттеу бағыты созылмалы аурудың анемиясы бар жүкті әйелдердің қандағы метаболитикалық процесстерге емдеу

барысында баға беру. Жүкті әйелдердің анемиясының диагностикасы «Жүкті әйелдер анемиясы» хаттамасы негізінде жүргізіледі. Хаттамада темір тапшылықты анемия кезіндегі диагностикасы және емінің критерийлері толығымен қамтылған. Көп жағдайларда созылмалы қабынулық анемия темір тапшалақты анемиямен жабылып, диагностикасы мен емі темір тапшылықты анемия негізінде жасалынады. Зерттеу жұмысы бойынша емдеу мекемелеріне және оқу барысына: Созылмалы аурулар анемиясы бар жүкті әйелдерге арналған диагностикалық алгоритм ұсынылды (Авторлық құқықпен қорғалатын объектілерге құқықтардың мемлекеттік тізіліміне ақпарат енгізу туралы №7321 куәлігі, 2019 жылғы 27 желтоқсанда берілген); Созылмалы аурулар анемиясы дамуының болжамды критерийі ретінде қан плазмасындағы жасушадан тыс ДНҚ деңгейін айқындау ұсынылады (Авторлық құқықпен қорғалатын объектілерге құқықтардың мемлекеттік тізіліміне ақпаратты енгізу туралы №7318 куәлік, 2019 жылғы 27 желтоқсанда берілген). Диссертациялық жұмыс кеңес мүшелерімен оң бағаланып, ҚР БҒМ Білім және ғылым саласында сапаны қамтамасыз ету комитетінің оң қорытындысына ие болды.

Докторант Мугазов Мирас Мугазовичтың «Құрсақ қуысының жедел хирургиялық ауруларына құрсақ ішілік гипертензияның әсері (проспективтік клиникалық зерттеу)» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы Диссертациялық Кеңес мүшелерімен өте жоғары бағаланды. Жұмыс өте жоғары методологиялық негізде жазылған. Докторант Мугазов М. өзін жоғары білімді ғылыми қызметкер және қалыптасқан ғалым ретінде өзін көрсете білді. Зерттеу жұмысы құрсақ қуысының жедел хирургиялық аурулары кезінде құрсақішілік гипертензияның ағымын анықтауға арналған.

Зерттеу қорытындысы бойынша портативті электрондық өлшеуіш (ИиНД 500/75) көмегімен интраабдоминалдық қысым мониторингінің бірегей әдістемесі әзірленді (Авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы 09.10.2019 жылғы № 5672 куәлік). Алғаш рет интраабдоминальды гипертензиямен байланысты асқынулардың дамуын болжауда предиктор ретінде "sCD14" қан биомаркерінің маңыздылығы анықталды (Авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы 12.11.2019 жылғы № 6384 куәлік). Құрсақішілік хирургиялық аурулары бар науқастарда ішілік қысымның деңгейі мен sCD14 жоғарылауы арасында айтарлықтай корреляция анықталды. Алғаш рет құрсақ қуысы мүшелерінің жіті хирургиялық аурулары бар емделушілерде мультиоргандық дисфункция синдромының даму предикторы ретінде абдоминальды висцералды перфузиялық қысымның қауіпті деңгейі анықталды (Авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы 28.10.2019 жылғы № 6093 куәлік).

Клиникалық практикаға портативті электрондық өлшеуіштің көмегімен интраабдоминалдық қысымды өлшеу әдістемесі енгізілді және аурудың ағымының динамикасын болжау және шұғыл абдоминалдық патологиясы

бар пациенттерді кешенді емдеу тиімділігін бағалау үшін іш қуысындағы қысымды мониторингілеу қажеттілігі белгіленді. Диссертациялық зерттеудің материалдары мен нәтижелері хирургиялық аурулар пәнін оқытуда "Қарағанды медицина университеті" КеАҚ оқу процесіне енгізілді.

Құрсақішілік гипертензия кезінде қандағы sCD14 концентрациясын анықтау бактериялық транслокацияны ерте диагностикалауға және септикалық асқынудың уақтылы алдын алуға мүмкіндік береді. Қарағанды қ. Облыстық клиникалық ауруханасы мен ЖШС "Гиппократ" практикасына құрсақ қуысы мүшелерінің жіті хирургиялық аурулары бар науқастарға Тритон – ЭлектроникС ЖШҚ фирмасының инвазивті портативті электрондық өлшеуішінің (ИиНД – 500/75) көмегімен интраабдоминалдық қысымды өлшеу әдістемесі әзірленді және енгізілді. Қарағанды қ. Облыстық клиникалық ауруханасының практикасына "Құрсақ қуысы мүшелерінің жіті хирургиялық аурулары бар емделушілерде мультиорганды дисфункция синдромының даму предикторы ретінде абдоминальды висцералды перфузионды қысымның сыни деңгейін анықтау әдістемесі енгізілді.

«Сүт безі рагының неоадьювантты химиотерапия тиімділігінде Н-Ras онконәруызының экспрессиясы ролі» тақырыбындағы диссертациялық жұмысының авторы Жумакаева Айнурада Диссертациялық Кеңес мүшелерінің жоғарғы бағасына ие болды. Жұмыс сүт безі рагының неоадьюванттық терапиясының тиімділігіне онконәруыздардың Н-Ras экспрессиясының әсерін бағалауға арналған. Н-Ras онконәруызды анықтау сүт безі рагының иммундыгистохимиялық ерекшеліктерін бағалаудың жаңа әдісі болып табылады. Ол тіршілік етуі бойынша нашар болжамға ие экспрессиясының жоғары деңгейі бар науқастардың тобын анықтауға мүмкіндік береді, оларды фарнезилтрансферазаны тежейтін таргеттік препараттардың тиімділігін зерттеу бойынша клиникалық зерттеулерге қосу үшін. Сүт безі рагымен емделушілерде ем басталғанға дейін онконәруыздардың Н-Ras экспрессиясының деңгейін анықтау және ісіктің фенотипін анықтайтын негізгі тіндік маркерлермен (Her2neu, ER, PR, Ki 67) онконәруыздардың Н-Ras экспрессиясы арасындағы корреляция анықталған. Сүт безі рагымен науқастарда неоадьювантты химиотерапияның тікелей тиімділік көрсеткіштеріне онконәруыздардың Н-Ras экспрессиясының жоғары әсері бағаланған. Неоадьюванттық химиотерапия алған науқастардың қайталанусыз тіршілі ету көрсеткіштеріне онконәруыздардың Н-Ras экспрессиясының әсері зерттелген. Имуногистохимиялық ерекшеліктерге байланысты сүт безі рагының қайталануынсыз тірі қалуының болжамдық үлгісін әзірленіп, емдік мекемелерге қолданысқа ұсынылған.

Диссертация материалдары бойынша 1 авторлық құқық объектісіне құқықтарды тіркеу туралы куәлік алынған № 3930 - 11 маусым 2019 жыл «Біріктірілен емдеуден кейін сүт безі рагы кезінде Н-Ras онконәруыздың

иммуногистохимиялық ерекшеліктері». Ғылыми-зерттеу жұмысының нәтижелерін тәжірибелік қызметке енгізу актілері бар.

Турдыбекова Ясминур Габдулхаковнаның «Химиялық ластағыштармен ингаляциялық әсер ету кезінде ақ егеуқұйрықтардың аналықтары мен олардың ұрпақтарындағы фолликулогенезді және геномдық тұрақсыздықты бағалау (эксперименттік зерттеу)» атты диссертациялық жұмысы химиялық ластағыштармен әсер еткен кездегі ақ егеуқұйрықтардың аналықтары мен олардың ұрпақтарында фолликулогенезді, геномдық тұрақсыздықты және тотығу стрессті бағалауға арналған. Зерттеу барысында алғаш рет эксперимент жағдайында ақ егеуқұйрықтардың аналықтары мен олардың ұрпақтарының ағзасына Арал теңізінің тұзды шаң аэрозольдерінің әсері зерттелген; алғаш рет атомдық-абсорбциялық спектрометрия әдісімен ингаляциялық әсер ету кезінде егеуқұйрық аналық безінің тіндерінде Арал теңізінің тұзды шаң аэрозольдерінің құрамына кіретін ауыр металл тұздарының жиналуы анықталған; алғаш рет фолликулогенез үрдісіне эксперимент жағдайында химиялық ластағыштардың әсері кезінде ұрпақтарда сипаттама берілді және Арал теңізінің тұзды шаң аэрозольдері бірінші ретті фолликулдардың, сары денелердің елеулі төмендеуіне, атрезияға ұшыраған фолликулдардың санының артуына, сондай-ақ осы үрдістердің ұрпақтарда ушығуына әкеп соқтыратыны анықталған; бірінші рет егеуқұйрықтар мен олардың ұрпақтарының аналық бездерінің гомогенатындағы тотығу күйзелістік көрсеткіштеріне химиялық ластағыштардың әсері зерттелген; алғаш рет эксперимент жағдайында ұрпақтардағы жасушалық және хромосомдық деңгейдегі геномдық тұрақсыздыққа Арал теңізінің тұзды шаң аэрозольдерінің әсеріне баға берілген.

Экологиялық қолайсыз аймақта тұратын халықтың денсаулығын бағалау мақсатында 2014-2016жж. "Арал өңірі халқының денсаулық жағдайын басқарудағы кешенді тәсілдер" атты ҒТП шеңберінде ауқымды клиникалық - зертханалық зерттеу жүргізілді. Осы зерттеудің мәліметтері бойынша анықталды: Арал дағдарысы мен апатының ауданында тұратын әйелдерде ерте немесе уақытынан бұрын менопаузаға шалдығуы, менархенің кешірек келуі байқалатынын анықтаған.

Диссертациялық жұмыстың материалдары бойынша авторлық құқықты тіркеу туралы куәлік алынды: 2017 жылдың 17 қарашасында №2721 «Арал теңізінің тұзды шаң аэрозольдерінің әсер етуі кезіндегі экспериментті жануарлардың қаны мен ұлпаларында тотығу күйзелісін бағалау». Тәжірибелік қызметке келесі енгізулер жүргізілді: ҚМУ Қоғамдық денсаулық және Кәсіби денсаулық институтының Кәсіби денсаулық клиникасына "Тіндерді зерттеудің биохимиялық әдістерін жүргізу әдістемесі" енгізілді, бұл енгізу биохимиялық және цитогенетикалық зерттеулерді орындауда тәжірибедегі дәрігерлердің дағдыларын арттыруға мүмкіндік береді.

Сонымен қатар, диссертациялық жұмыстың негізгі нәтижелері Қарағанды медицина университетінің оқу процесіне енгізілді: Морфология және физиология кафедрасына "Эксперименталды жануарлардағы аналық бездердің фолликулярлық жағдайын құрылымдық бағалауды жүргізу әдістемесі"; Биология кафедрасына "Зертханалық жануарлардың сүйек кемігі жағындыларын цитогенетикалық зерттеу әдістемесі". Аталған енгізулер морфология және физиология, медициналық генетика пәндерін оқу кезінде студенттердің білімін ұлғайтады, сонымен қатар ғылыми - зерттеу жұмыстарын жүргізу кезінде магистранттардың біліктілігін арттырады, ғылыми-зерттеу жұмыстарын жүргізу үшін материалды жүйелеуге көмектеседі, репродуктивті жүйеге экологиялық факторлардың әсер ету бағыты бойынша білімді кеңейтуге мүмкіндік береді.

Стабаева Лейла Медеубаевнаның «Саркоидозбен өкпенің шашыранды ауруларының торакобиопсиялық материалдары бойынша клиника-морфологиялық дифференциалды диагностикасы» тақырыбындағы диссертациялық жұмысы Диссертациялық кеңес мүшелерімен оң бағаланды. Кешенді өкпе саркоидозының морфологиялық верификациясымен өкпе фиброзын қалыптастыру және өршу патогенетикалық механизмдерін іздеу және өкпенің саркоидозымен қауымдасқан иммундыгистохимиялық маркерлерді қолдана отырып, сараланған диагностиканың алгоритмін әзірлеу өзекті мәселе болып табылады. Қазақстан жағдайында өкпенің интерстициальды ауруларының (ӨИА) өңірлік ауруханалардың диагностикалық мүмкіндіктері шектеулі болуына байланысты өзекті мәселе болып табылады. Қазіргі уақытта саркоидоздың және өкпенің басқа да интерстициальды зақымдануларының таралуын куәландыратын ҚР ДСМ ресми статистикалық мәліметтері жоқ, бұл өкпенің диссеминацияланған ауруларынан қайтыс болу жиілігі мен себебі туралы объективті бағалауды қиындатады. Диссертациялық жұмыс ғылым мен денсаулық сақтауды дамытудың басым бағыттарына сәйкес келеді және өкпе саркоидозының дифференциалды верификациясындағы CD68 экспрессиясының диагностикалық маңыздылығының өзекті проблемасына арналған. Саркоидоз бен өкпенің басқа да диссеминацияланған аурулары кезінде клиникалық гетерогенді топтарда алғаш рет салыстырмалы иммунды гистохимиялық зерттеу жүргізілді және торакобиопсия материалдары бойынша CD68 экспрессиясының рөліне баға берілген. Автормен әзірленген «Өкпе саркоидозының сараланған диагностикасы» алгоритмін гранулематозды процестің патогенезі туралы білімді түзетуге және CD68-ді иммунопатологиялық процеспен байланыстырылған өкпенің гранулематозды зақымдануларын морфологиялық верификациялау кезінде маркер ретінде қолдануды ұсынуға мүмкіндік береді. Қазақстан Республикасында алғаш рет өкпенің жұқпалы және инфекциялық емес генездегі гранулематозды ауруларының эпидемиологиялық статусын ретроспективті талдау жүргізілді, бұл өкпенің

саркоидозы бойынша тізілім құруға мүмкіндік береді, бұл ерте диагностиканың сапасын жақсартуға және терапияны түзетуге мүмкіндік береді. Докторанттың авторлық құқық объектісіне құқықтарды мемлекеттік тіркеу туралы 2 куәлігі бар: "Морфометриялық критерийлерін қолданып өкпе саркоидозы мен туберкулезі кезіндегі гранулеманның клиникалық-морфологиялық дифференциалды диагностикасының алгоритмі" және «Өкпе саркоидозының сараланған диагностикасы» алгоритмі. Бұл ұсынылған материалдарды Қарағанды облысының емдік мекемелерінде енгізген туралы актілері бар. Диссертациялық жұмыс докторант және ғылыми жетекшілермен инициативті түрде орындалған.

5. Ресми рецензенттердің жұмысына талдау (мейлінше сапасыз пікірлерді мысалға ала отырып).

Барлық ресми рецензенттермен берілген пікірлер ҚР БҒМ Білім және ғылым саласында сапаны қамтамасыз ету комитетінің талаптарына сай, диссертациялық жұмысты толығымен зерттеп, сарапталған. Ресми рецензенттермен берілген пікірлер ғылыми жұмыстардың өзектілігін, диссертацияларда қарастырылған, ізденушілердің әр шешімдерінің, қорытындылары мен нәтижелерінің (ғылыми ережелер) нақтылығы, негізделуі және шынайылық дәрежесі бар екендігін, диссертанттардың берген әрбір нәтижелерінің (қағидасының), тұжырымдары мен қорытындыларының жаңашылдық дәрежесі бар екендігін айқындайды.

6. Ғылыми кадрларды даярлау жүйесін одан әрі жетілдіру жөніндегі ұсыныстар. -

7. Философия докторы (PhD), бейіні бойынша доктор дәрежесіне ізденушілердің мамандықтар (кадрларды даярлау бағыты) бойынша қаралған диссертациялар туралы деректер:

№	6D110100 «Медицина» мамандығы бойынша диссертациялық кеңесі	
1	Қорғауға қабылданған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының);	8/0
2	Қорғаудан алынып тасталған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының);	0/0
3	Ресми рецензенттердің теріс пікірін алған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының);	0/0

4	Қорғау нәтижелері бойынша теріс шешім алған диссертациялар (оның ішінде басқа ЖОО докторанттарының).	1/0
---	--	-----

Олай болса, 2020 жылғы «Қарағанды медицина университеті» КеАҚ жанындағы 6D110100 «Медицина» мамандығы бойынша диссертациялық кеңестің жұмысына ескертулер болмады.

Диссертациялық кеңестің
төрағасы, м.ғ.д.

А.А. Турмухамбетова

Диссертациялық кеңестің
ғалым хатшысы, м.ғ.к.

Б.К. Омаркулов

2020 жылғы "08" қаңтар

